

**«ALIKHAN BOKEIKHAN UNIVERSITY»
БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕСІ**

**ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУ ЕМТИХАНДАРЫН ҚАБЫЛДАУ ЖӘНЕ
ӨТКІЗУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Семей 2023

МАЗМҰНЫ

1. Жалпы ережелер.....	4
2. Докторантура бойынша білім беру бағдарламалары.....	4
3. Талапкерлер үшін маңызды мерзімдер	5
4. Докторантураға түсу үшін қажетті құжаттар тізімі.....	5
5. PhD докторантураға түсуші тұлғаның дайындық деңгейіне қойылатын талаптар	6
6. Докторантураға түсу емтихандарының блоктары	6
6. Апелляция беру тәртібі	10

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

PhD докторантура білім беру бағдарламалары бойынша қабылдау ережесі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгі ережелері және Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен бекітілген Жоғары оқу орнынан кейінгі мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты негізінде жүзеге асырылады.

2. ДОКТОРАНТУРА БОЙЫНША БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

№	Білім беру саласы	Дайындық бағыты	Білім беру бағдарламаларының тобы	Білім беру бағдарламасы
1.	8D06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	8D061 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	D094 Ақпараттық технологиялар	8D06110 Информатика
2.	8D02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар	8D023 Тілдер және әдебиет	D060 Филология	8D02303 Филология
3.	8D01 Педагогикалық ғылымдар	8D011 Педагогика және психология	D001 Педагогика және психология	8D01101 Педагогика және психология
4.	8D04 Бизнес, басқару және құқық	8D042 Құқық	D078 Құқық	8D04208 Қазақстандық құқықтың дамуының заманауи үрдістері
5.	8D04 Бизнес, басқару және құқық	8D041 Бизнес және басқару	D070 Экономика	8D04105 Экономика
6.	8D01 Педагогикалық ғылымдар	8D016 Гуманитарлық пәндер бойынша педагогтарды даярлау	D016 Тарих педагогтерін даярлау	8D01602 Тарих

3. ТАЛАПКЕРЛЕР ҮШІН МАҢЫЗДЫ МЕРЗІМДЕР

ЖЖОКБҰ докторантураға түсушілердің өтініштерін қабылдауды университет қабылдау комиссиялары және ҰТО-ның ақпараттық жүйесі арқылы келесі мерзімдерде жүргізеді:

- 1) күнтізбелік жылғы 3 шілдеден 3 тамызға дейін;
- 2) күнтізбелік жылғы 25 қазаннан 10 қарашаға дейін.

Тіркелу <https://app.testcenter.kz> сайтында жүзеге асырылады.

Докторантураға білім беру бағдарламаларының тобы бойынша түсу емтихандары келесі мерзімдерде жүзеге асырылады:

- 1) күнтізбелік жылғы 4 тамыздан 20 тамызға дейін;
- 2) күнтізбелік жылғы 19 қарашадан 11 желтоқсанға дейін.

Докторантураға қабылдау (зачисление) келесі мерзімдерде жүзеге асырылады:

- 1) күнтізбелік жылғы 15 тамыздан 28 тамызға дейін;
- 2) күнтізбелік жылғы 26 желтоқсаннан 10 қаңтарға дейін

4. ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ҚҰЖАТТАР ТІЗІМІ:

- 1) ЖЖОКБҰ басшысының атына еркін нысандағы өтініш;
- 2) білім туралы құжат (құжаттарды қабылдау комиссиясына тапсырған кезде түпнұсқасы);
- 3) жеке басын куәландыратын құжат не цифрлық құжаттар сервисінен электрондық құжат (жеке басын сәйкестендіру үшін қажет);
- 4) ҰТО берген мемлекеттік тіл бойынша емтихан (КАЗТЕСТ) тапсырғаны туралы ресми сертификат;

5) шетел тілі бойынша тест тапсырғаны туралы сертификат: **ағылшын тілін меңгеру бойынша:** International English Language Tests System Academic (Интернационал Инглиш Лангудж Тестс Систем Академик) (IELTS Academic) (АЙЛТС Академик), шекті балл кемінде – 5.5;

Test of English as a Foreign Language Institutional Testing Programm Internet-based Test (Тест ов Инглиш аз а Форин Лангудж Инститьюшнал Тестинг програм Интернет бейзид тест) (TOEFL IBT) (ТОЙФЛ АЙБИТИ), шекті балл кемінде – 87;

Test of English as a Foreign Language Paper-based testing (Тест ов Инглиш аз а Форин Лангудж пэйпер бэйсед тэстинг) (TOEFL PBT) (ТОЙФЛ ПЙБИТИ), шекті балл кемінде – 453;

Test of English as a Foreign Language Institutional Testing Programm (Тест ов Инглиш аз а Форин Лангудж институционал тестинг програм) (TOEFL ITP) (ТОЙФЛ АЙТИПИ), шекті балл – кемінде 460;

неміс тілін меңгеру бойынша: Deutsche Sprachprüfung fuer den Hochschulzugang Niveau B2 (дойче шпрахпрюфун фюр дейн хошшулцуган ниво B2) (DSH, Niveau B2) (ДЙСИЭИЧ, ниво B2) – B2 деңгейінен төмен емес; TestDaF-Prüfung Niveau B2 (тестдаф-прюфун ниво B2) (TDF Niveau B2) (ТЙДИЭФ, ниво B2) - B2 деңгейінен төмен емес;

француз тілін меңгеру бойынша: Test de Français International (Тест де франсэ Интернациональ) (TFI) (ТФИ) - оқу және тыңдау секциялары бойынша В2 деңгейінен төмен емес;

Diplome d'Etudes en Langue français (Диплом дэтюд ан Ланг франсэз) (DELF) (ДЭЛФ) – В2 деңгейінен төмен емес;
Test de connaissance du français (Тест де коннэссанс дю франсэ) (TCF) (ТСФ), шекті балл кемінде – В2 деңгейінен төмен емес;

6) № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрықпен бекітілген 075/у нысаны бойынша медициналық анықтама;

7) 3x4 сантиметр көлеміндегі алты фотосурет;

8) жұмыс орны бойынша кадр қызметімен расталған кадрларды есепке алу жөніндегі жеке іс парағы немесе еңбек қызметін растайтын өзге құжат;

9) соңғы 3 күнтізбелік жылдағы ғылыми жарияланымдар тізбесі (болған жағдайда), зерттеулер жүргізу жоспары және эссе;

Осы тармақтың 4) және 5), 8) тармақшаларда көрсетілген құжаттар көшірмелерімен бірге салыстыру үшін олардың түпнұсқалары ұсынылады. Салыстыру жүргізілгеннен кейін түпнұсқалары көрсетілетін қызметті алушыға қайтарылады.

Осы тармақта көрсетілген құжаттар тізбесін толық ұсынбаған жағдайда қабылдау комиссиясы түсушілерден құжаттарды қабылдамайды.

5. PhD ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУШІ ТҮЛҒАНЫҢ ДАЙЫНДЫҚ ДЕҢГЕЙІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Докторантураға "магистр" дәрежесі және кемінде 9 ай еңбек өтілі бар тұлғалар қабылданады.

Түсу емтихандарының алдында міндетті түрде әңгімелесуден өту қажет.

Талапкер әңгімелесуге келмеген жағдайда әңгімелесу күнін ауыстыруға жол берілмейді және 0 балл қойылады. Әңгімелесу нәтижесі жеке кабинетте рұқсат беру/рұқсат бермеу форматында көрсетіледі.

6. ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУ ЕМТИХАНДАРЫНЫҢ БЛОКТАРЫ

1 БЛОК:

Қабылдау емтиханына дейін АВU емтихан комиссиясы өткізетін түсушімен әңгімелесу – максималды 20 балл

Әңгімелесу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми - зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу әлеуетін бағалауға бағытталған. Әңгімелесу хаттамамен рәсімделеді және оған емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері мен хатшысы қол қояды.

Сұхбатты бағалау критерийлері

Әңгімелесу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми - зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу әлеуетін бағалауға бағытталған.

№	Критерилер	Дескрипторлар	Балл
1.	Негізділік (мотивированность)	Таңдалған ББ бойынша докторантурада оқу және белгілі бір ЖОО-ға түсу үшін уәждерді дәлелдеу. Оқу аяқталғаннан кейін кәсіби және жеке өсу перспективаларының көрінісі.	5
2	Зерттеу құзыреттілігі	Белгілі бір пән саласындағы ғылыми-зерттеу қызметі үшін қажетті зерттеу дағдылары мен тәжірибеге ие болу.	6
3.	Креативтілік, жаңашылдық	Стандартты емес ойлау, проблемаларды, ситуациялық есептерді шешудің шығармашылық және балама тәсілдері.	5
4.	Коммуникативтілік	Өз көзқарасын қысқаша, өкілдік, логикалық, дәлелді түрде жеткізе білу, жалпылау және қорытынды жасау. Тілдерді білуі.	4
Максималды балл саны			20

Әңгімелесу міндетті түрде бейне байланысты пайдалана отырып, күндізгі нысанда және (немесе) қашықтықтан жүргізіледі. Бейнежазба архивте кемінде үш жыл сақталады.

Әңгімелесу қорытындысын - ЖОО әңгімелесу күні бағалау түсініктемелерімен жариялайды

2 БЛОК:

Эссе жазу - 10 балл.

Эссені бағалау түрлері мен критерийлері

Теориялық білім, әлеуметтік және жеке тәжірибе негізінде өз дәлелдерін құра білу қабілетінде көрсетілген аналитикалық және шығармашылық қабілеттердің деңгейін анықтау үшін эссенің келесі түрлері ұсынылады:

Эссе түрлері	Сипаттамасы	Объем эссе
Мотивациялық	Оқуға түсушінің ғылыми-зерттеу қызметіне ынталандыру туралы дәлелдемесі (research statement)	250 сөзден кем емес
Ғылыми-талдамалық	болжамды зерттеудің келіп түсетін өзектілігі мен әдіснамасының негіздемесі (research proposal)	
Проблемалық-тақырыптық	Пәндік білімнің өзекті аспектілері бойынша авторлық ұстанымды баяндау	

Эссені бағалау критерийлері

Критерилер	Дескрипторлар	Балл
Тақырыпты ашу тереңдігі	мәселенің теориялық деңгейде, ғылыми терминдер мен ұғымдарды дұрыс қолдана отырып, әртүрлі көздерден алынған ақпарат қолданылады	2
	мәселені ашу кезінде өзіндік көзқарас (ұстаным, көзқарас) ұсынылған	1
Аргументтер, дәлелдеу базасы	дәлелдердің болуы, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау, жеке адамнан жалпыға, жалпыдан жеке адамға ойлау қабілеті.	3

Критерилер	Дескрипторлар	Балл
Композициялық тұтастық және әңгімелеу, суреттеу логикасы	композициялық тұтастықтың болуы, эссенің құрылымдық компоненттерінің логикалық байланысы, қорытындылар мен жалпылаудың болуы	2
Сөйлеу мәдениеті	академиялық жазудың жоғары деңгейін көрсету (лексика, ғылыми терминологияны білу, грамматика, стилистика).	2
Максималды балл саны		10

3 БЛОК:

Докторантурада оқуға дайындығын анықтауға арналған тест (бұдан әрі - ОДТ) - 30 балл.

Бағалау критерилері- Сыни ойлау; аналитикалық ойлау.

4 БЛОК:

ОДТ бейін бойынша емтихан - 40 балл.

Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады:

Блок	Сұрақ сипаты	Балл саны
1-ші сұрақ	теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін анықтайды	10
2-ші сұрақ	практикалық-функционалдық құзыреттіліктің қалыптасу дәрежесін анықтайды (пәндік салада әдістерді, технологиялар мен техникаларды қолдана білу)	15
3-ші сұрақ	зерделенетін пән саласын жүйелі түсінуді, зерттеу әдіснамасы саласындағы мамандандырылған білімді анықтайды (жүйелік құзыреттер)	15
Максималды балл саны		40

Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері:

Сұрақ	Бағалау сипаты	Балл саны
1-ші сұрақ	зерттелетін пәндік саланың негізгі үдерістері туралы білімдерін көрсетеді; мәселенің ашылу тереңдігі мен толықтығы	5
	талқыланған мәселе бойынша өз пікірін қисынды және дәйекті түрде білдіреді	3
	ұғымдық-категориялық аппаратты, ғылыми терминологияны меңгерген	2
Жиыны		10
2-ші сұрақ	пәндік саладағы мәселелерді шешу үшін әдістерді, техникаларды, технологияларды қолданады	7
	құбылыстарды, оқиғаларды, процестерді салыстырады, жіктейді; практикалық дағдылар негізінде қорытынды жасайды және жалпылайды	5
	әр түрлі көздерден ақпаратты талдайды	3
	Жиыны	15
3-ші сұрақ	теориялық және практикалық әзірлемелерді, ғылыми тұжырымдамаларды және ғылым дамуының қазіргі заманғы үрдістерін сыни тұрғыдан талдайды және бағалайды	7

Сұрақ	Бағалау сипаты	Балл саны
	пәндік білімнің негізгі мәселелерін түсіндіруде әдіснамалық тәсілдерді синтездейді	5
	процестерді, құбылыстарды, оқиғаларды талдау кезінде себеп-салдарлық байланыстарды анықтайды	3
Жиыны		15
Максималды балл саны		40 балл

Қорытынды баға-бұл эссені, ОДТ бағалау нәтижелерін жинақтау, білім беру бағдарламасы тобының профилі бойынша емтихан сұрақтарына жауап беру және сұхбат арқылы алынған балдардың жиынтығы. Конкурстық балдардың көрсеткіштері бірдей болған жағдайда докторантураға қабылдау кезінде білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша неғұрлым жоғары баға алған тұлғалар басым құқыққа ие болады.

Содан кейін білім беру бағдарламасының бейініне сәйкес келетін ғылыми жетістіктер ескеріледі: ғылыми жарияланымдар, оның ішінде соңғы 3 күнтізбелік жылдағы Clarivate Analytics компаниясының Web of science дерекқорының Journal Citation Reports деректері бойынша 1, 2 квартильге кіретін рейтингтік ғылыми басылымдарда; ғылыми әзірлемелер туралы куәліктер; ғылыми стипендиялар, гранттар беру туралы сертификаттар; грамоталар ғылыми конференциялар мен конкурстарға қатысқаны үшін дипломдар.

ОҚУҒА ТҮСУГЕ ҚАЖЕТТІ БАЛ - 75 БАЛЛ.

Оқуға түсу емтиханын өткізу кезінде оқуға түсушіге:

- дәліз бойынша кезекшінің функциясын орындайтын қабылдау емтиханы әкімшісінің рұқсатынсыз және алып жүруінсіз аудиториядан (компьютерлік сыныптан) шығу;
- түсу емтиханының бірінші және соңғы сағаттарында аудиториядан (компьютерлік сыныптан) шығу. Бұл ретте аудиториядан 10 минуттан артық емес, 2 реттен артық емес шығуға болады;
- сөйлесуге, пересаживаться орын;
- оқуға түсушіге жұмыс үшін берілген А4 форматындағы құжаттар мен қағаздармен алмасу;
- аудиториядан (компьютер сыныбынан) оқуға түсушіге жұмыс үшін берілген А4 форматындағы құжаттар мен қағаздарды шығару;
- аудиторияға (компьютерлік сыныпқа) шпаргалкаларды, оқу-әдістемелік әдебиеттерді, калькуляторды, фотоаппаратты, ұялы байланыс құралдарын (пейджер, Ұялы Телефондар, планшеттер, iPad (Айпад), iPod (Айпод), SmartPhone (Смартфон), Ноутбуктер, плейерлер, модемдер (мобильді роутерлер) пайдалану және кез келген түрлерін пайдалану радио-электрондық байланыс (Wi-Fi (Вай-фай), Bluetooth (Bluetooth), Dect (Дект), 3G (3 Джи), 4G (4 Джи), 5G (5 Джи), смарт сағат, сымды және сымсыз құлаққаптар және басқалар);
- түсу емтиханының алдында немесе емтихан барысында шу шығару;

- қабылдау емтиханы басталар алдында берілген А4 форматындағы қағаздарды өзіңізбен бірге алып кетіңіз;

- тест тапсырмалары мен емтихан сұрақтарының мазмұнын талқылау және жария ету;

- тестілеу мен қауіпсіздік жүйесін пайдалану үшін техниканы қасақана бүлдіру.

Оқуға түсуші жоғарыда көрсетілген тармақтарды бұзған жағдайда қабылдау емтиханының әкімшісі бақылаушылармен бірлесіп тыйым салынған заттарды табу және аудиторияда тәртіп сақтау ережелерін бұзған оқуға түсушіні аудиториядан шығару актісін жасайды.

Компьютерлік форматта емтихан өткізу барысында бөгде адам анықталған жағдайда, түсу емтиханының әкімшісі бөгде адамның қатысуымен "түсу емтиханын өткізу барысында бөгде адамды анықтау актісін" жасайды. Жасанды тұлға аудиториядан шығарылады. Түсу емтиханының нәтижелері өңделмейді және жойылуға жатады.

"Бөгде адамдарды" қабылдау емтиханына тартқан адамдар түсу емтиханына жіберілмейді.

Түсу емтиханын компьютерлік форматта бастау үшін оқуға түсушіге:

1) логинді көрсету;

2) парольді көрсету;

3) адам бетінің көлемдік-кеңістіктік нысанындағы сканер арқылы авторлануға;

4) компьютерлік форматта докторантураға түсу емтиханын өткізу қағидаларымен танысу;

5) түсу емтиханы туралы деректердің дұрыстығын растау;

6) "кіру" батырмасын басқаннан кейін түсу емтиханын тапсыруға кірісіңіз.

Түсу емтиханы аяқталғаннан кейін оқуға түсушінің білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша эссе блоктары мен емтихан сұрақтарының жауаптары олар таңдаған ЖЖОКБҰ-ға өңдеу және бағалау үшін жіберіледі. Докторантурада оқуға дайындығын анықтауға арналған тест блогы бойынша оқуға түсушінің жауаптарын ҰТО өңдейді.

Түсу емтиханының нәтижелері түсу емтихандары өткізілгеннен кейін келесі күні жарияланады.

Оқуға түсушілер емтиханнан кейінгі күні жеке кабинетте түсу емтиханының нәтижелерімен танысады.

7. АПЕЛЛЯЦИЯ БЕРУ ТӘРТІБІ

1. Докторантураға түсуші тұлғалардан апелляцияға өтініш апелляциялық комиссия төрағасының атына жеке немесе ҰТО ақпараттық жүйесі арқылы беріледі.

Өтініштер докторантураға түсу емтиханының нәтижелері жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және ЖЖОКБҰ-ның апелляциялық комиссиясы өтініш берілген күннен бастап бір күн ішінде қарайды.

2. Түсу емтиханының нәтижелері бойынша апелляцияға кірген кезде тыйым салынған заттарды пайдалануға жол берілмейді.

3. Тыйым салынған заттар анықталған кезде, тестілеуге кіргізу барысында металл іздегішпен тексеру кезінде тестілеу әкімшісі КТ өткізу пунктінің ғимаратына кіргізу кезінде тыйым салынған заттар табылған кезде түсетін ғимараттан шығару туралы Акт жасайды. Оқуға түсуші ағымдағы жылы қайта тестілеуге жіберілмейді.

4. Тест тапсырмаларының мазмұны және того блогының техникалық себептері бойынша докторантураға түсетін тұлғалардың апелляциясын Республикалық апелляциялық комиссия қарайды.

Техникалық себептер бойынша БТД блогы бойынша апелляцияға өтінішті оқуға түсуші түсу емтиханын өткізу кезінде береді. Техникалық себеп бойынша Апелляция нәтижесінде дұрыс жауапты анықтау мүмкін болмайтын тест тапсырмасы шартының фрагменті (мәтіндер, схемалар, суреттер, кестелер) болмаған жағдайда қаралады.

5. Апелляцияға берілген өтініште баяндалған нақты фактілер қарауға жатады.

Мазмұны бойынша компьютерлік форматта докторантураға түсу емтиханының апелляциясына 40 минут беріледі, оның ішінде:

1) докторантурада оқуға дайындығын анықтауға арналған тест блогы бойынша – 10 минут;

2) білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша эссе жазу және емтихан сұрақтарына жауап беру блогы бойынша – 30 минут.

Тест тапсырмаларының мазмұны бойынша Апелляция мынадай жағдайларда қаралады:

1) дұрыс жауап дұрыс жауаптар кодымен сәйкес келмесе (дұрыс жауап нұсқасы көрсетіледі);

2) дұрыс жауап жоқ;

3) барлық ұсынылған нұсқалардан бір дұрыс жауапты таңдаумен тест тапсырмаларында біреуден артық дұрыс жауап бар (дұрыс жауаптардың барлық нұсқалары көрсетіледі);

4) тест тапсырмасы дұрыс құрастырылмаған.

Тест тапсырмаларын қайта қарау үшін мазмұны бойынша өтініш берген кезде оқуға түсуші дәлелді негіздемені (толық түсіндірме) көрсетеді.

Барлық тест тапсырмаларын қайта қарау бойынша апелляцияға берілетін өтініштер дәлелді негіздемені көрсетпей (толық түсіндірме, міндеттерді қадамдық шешу) қарауға жатпайды.

6. Эссе жазу, білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауаптар және әңгімелесу нәтижелері бойынша апелляцияны ЖЖОКБҰ -ның апелляциялық комиссиялары жүргізеді.